

ความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็น
เลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

**The Needs and Guidelines to Promotion of Academic Administration
Towards Excellence in Secondary School under the Secondary
Educational Service Area Office Phichit**

ศิริวัฒน์ บุญโตนด และ สติรพร ชาวนิชัย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Siriwat Boontonot and Sathiraporn Chaowachai
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: siriwatbo63@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 30 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง ครูจำนวน 255 คน ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และแบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร มีดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา 2) การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 18 แนวทาง

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; แนวทางการส่งเสริม; การบริหารงานวิชาการ; ความเป็นเลิศ

Abstracts

The purposes of this research was to study the needs and guidelines to promoting academic administration towards excellence in secondary school under the Secondary Education Service Area Office Phichit. The sample group consisted of 30 school administrators selected by purposive sampling, 255 teachers selected by stratified random sampling and 5 experts selected by purposive sampling. The tools, used for collecting data, were the questionnaire on current conditions and desirable conditions in academic administration towards excellence and the interview for guidelines to promoting academic administration towards excellence in secondary school. Data were analyzed by mean, standard deviation, priority needs index (PNI) and content analysis. The results of the research showed that 1) Study of the needs of academic administration towards excellence in secondary schools under the Secondary Education Service Area Office Phichit administration and curriculum development the need index was the most, followed by educational supervision. 2) The study of guidelines to promoting academic administration towards excellence in secondary schools under the Secondary Education Service Area Office Phichit, 18 guidelines.

Keywords: Needs; Promotion guidelines; Academic administration; Excellence

บทนำ

นโยบายการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาดำเนินการให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 9) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 ที่ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2)

นอกจากนี้ ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารงานการศึกษา พ.ศ. 2550 โดยให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ของตนในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรงให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความอิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารจัดการ ในการสั่งการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนทั้งด้านหลักสูตร การเงิน การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอันประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา ตัวแทนครูตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน ร่วมกันบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 28-103) และองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้องกับการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการบริหารสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญเป็นอันดับแรกที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารจึงต้องตระหนักและใช้เวลาแก่การบริหารงานวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายอันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา (จิตติมา วรรณศรี, 2557 : 3)

โดยงานบริหารวิชาการถือเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษาและโรงเรียน เพราะคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและเทียบโอนผลการศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนมากที่สุด (ฉินัญญาพัจน์ โคตรหลักคำ, 2558 : 13) สอดคล้องกับ (ัญญลักษณ์ ภาภูมิ, 2559 : 31) ที่กล่าวว่า วิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณทั้งเป็นงานที่เกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษาโดยตรง รวมถึง (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ 256 : 57) ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารงานของสถานศึกษา ทั้งยังเป็นงานส่วนใหญ่มากที่สุดของระบบ เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรใช้เวลาในการบริหารวิชาการมากกว่างานอื่น ๆ โดยคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการ สถานศึกษาใดที่งานวิชาการเป็นเลิศมักจะมีชื่อเสียงและเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ในการตรงกันข้ามสถานศึกษาใดงานวิชาการล้าหลังไม่ค่อยประสบความสำเร็จส่งผลให้สถานศึกษานั้นไม่เป็นที่นิยมรับ จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การจัด

การศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการบริหารสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

โดยการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานด้านการศึกษาคงจำเป็นต้องมีแนวทางในการวัดและประเมินคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาให้ยั่งยืนและต่อเนื่องโดยยึดหลักของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการ วางแผน และกระบวนการจัดการของผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า จะพัฒนา ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงตามความมุ่งหวังของ สังคม การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นระบบที่พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา ให้ทัดเทียมกัน ดังนั้น ผู้ที่รับประกันคุณภาพการศึกษาโดยตรง คือ ผู้บริหาร สถาบันการศึกษา ครู และ บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียน ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา กรมเจ้าสังกัด และกระทรวง ต้องมีการรับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกัน โดยการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการสร้างความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพและคง รักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงให้มีการปฏิรูประบบการประเมินคุณภาพการศึกษา และประกาศ ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน คือ 1) มาตรฐาน คุณภาพผู้เรียน 2) มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ 3) มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561 : 16)

ปัจจุบันโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปิจิตร ได้กำหนด นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปิจิตร ประจำปี 2563 โดยระบุว่า 1. ยกระดับคุณภาพ การศึกษา 2. พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา 3. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4. พัฒนา ระบบสารสนเทศและ ICT 5. พัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6. พัฒนาระบบการบริหาร จัดการ แต่อย่างไรก็ตามจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปิจิตร จำนวน 30 โรงเรียน พบว่า ยังมีโรงเรียนที่ไม่ผ่านการ ประเมินจำนวนทั้งสิ้น 10 โรงเรียน และผ่านการประเมินจำนวนทั้งสิ้น 20 โรงเรียน จำแนกเป็นระดับพอใช้ จำนวน 5 โรงเรียน ระดับดีจำนวน 15 โรงเรียน และไม่พบว่ามีโรงเรียนที่มีผลการประเมินในระดับดีมาก แม้จะมีความพยายามในการส่งเสริมสถานศึกษาเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา เช่น โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน โครงการโรงเรียนดีประจำตำบล โรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนดีเด่นรางวัลพระราชทาน เป็นต้น อีกทั้ง สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของอนาคตสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปิจิตร ต้องเผชิญกับความ

เปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของการศึกษา เนื่องจากนโยบายระดับสูงที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง และกระแสโลกยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41, 2563 : 18-27) ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่เน้นมุ่งสร้างคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการสร้างมาตรฐานคนไทยพัฒนาทุกช่วงวัย ใช้การศึกษาเป็นกลไกสร้างทักษะแรงงานในท้องถิ่น มุ่งพัฒนาครู อีกทั้งมุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 14)

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิจิตร และหาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เพื่อให้โรงเรียนมีข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประกอบการวางแผนตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิจิตร จำนวน 30 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร 50 คน และครู 989 คน รวมทั้งหมด 1,039 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวนทั้งหมด 285 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง และครูจำนวน 255 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

โรงเรียน	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู
พิจิตรพิทยาคม	2	139	1	38
หัวดงรัชานุปลัมภ์	1	20	1	5
วังกรดพิทยา	1	12	1	3
เมธีพิทยา	1	16	1	4
สระหลวงพิทยาคม	4	74	1	20
สามง่ามชนูปถัมภ์	2	37	1	10
กำแพงดินพิทยาคม	1	20	1	5
เนินปอรั้งนทขุทิศ	1	21	1	5
หนองโสนพิทยา	2	37	1	9
สรรเพชญ์อัฐมาพิทยาคม	1	13	1	3
ดงเสือเหลืองพิทยาคม	1	16	1	4
วังทรายพูนวิทยา	1	18	1	5
สากเหล็กวิทยา	1	54	1	14
วชิรบำรุงพิทยาคม	2	24	1	6
วังโมกข์พิทยาคม	1	16	1	4
ตะพานหิน	5	113	1	30
ทุ่งโพธิ์พิทยา	1	12	1	3
วังสำโรงวังห้ว	1	17	1	4
บางมูลนากภูมิวิทยา	5	108	1	29
วังตะกูราษฎร์อุทิศ	1	14	1	3
ท่าเสาพิทยาคม	1	10	1	2
ห้วยยาวพิทยาคม	1	11	1	3
โพธิ์ธรรมสุวัฒน์	3	64	1	16
พิบูลธรรมเวทวิทยา	1	15	1	4

วันที่สธิตพิทยาคม	1	13	1	3
เขาทรายทับคล้อพิทยา	3	44	1	11
แหลมรั้งวิทยาคม	1	13	1	3
โพธิ์ไทรงามวิทยาคม	1	13	1	3
วังจ้งวิทยาคม	1	13	1	3
ดงเจริญพิทยาคม	1	12	1	3
รวม	50	989	30	255
		1,039		285

ตัวแปรที่ศึกษา

ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

เครื่องมือการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ถามระดับของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เพื่อนำข้อมูลมาจัดเรียงลำดับความสำคัญเป็นการวิเคราะห์หาค่าความต้องการจำเป็น แบ่งออกเป็น 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 42 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ชนิดตอบสนองรายการคู่ (Dual Response) โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับนี้ไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ปรากฏว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และนำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นด้วยวิธี Priority Needs Index (PNI_{modified}) แบบปรับปรุง ซึ่งเป็นการหาผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยใช้สูตร $PNI_{modified} = (I - D)/D$

PNI _{modified}	หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
I	หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ (Importance)
D	หมายถึง สภาพปัจจุบัน (Degree of success) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น

2. การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารงานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปทางด้านการบริหารสถานศึกษา และมีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในงานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปทางด้านการบริหารสถานศึกษา และมีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการบริหารงานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปทางด้านการบริหารการศึกษา และมีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยเลือกจากข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ที่มีค่าสูงที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

เครื่องมือการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการเป็นกรอบศึกษาแนวทาง โดยเลือกข้อรายการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดในแต่ละด้าน มากำหนดเป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยนำองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และ 6) ด้านการนิเทศการศึกษา มาสร้างแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นลักษณะแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 6 ด้าน 42 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละด้านมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์เป็นประเด็นแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ได้แก่ (กมล ภูประเสริฐ, 2545 : 9), (สมาน อัสวภูมิ, 2551 : 271), (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 6-7), (จิตติมา วรณศรี, 2557 : 6) และ (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 : 105) ซึ่งสามารถสรุปองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการออกมาได้ 6 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร
- 1.2 ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้
- 1.3 ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้
- 1.4 ด้านการวัดและประเมินผล
- 1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 1.6 ด้านการนิเทศการศึกษา

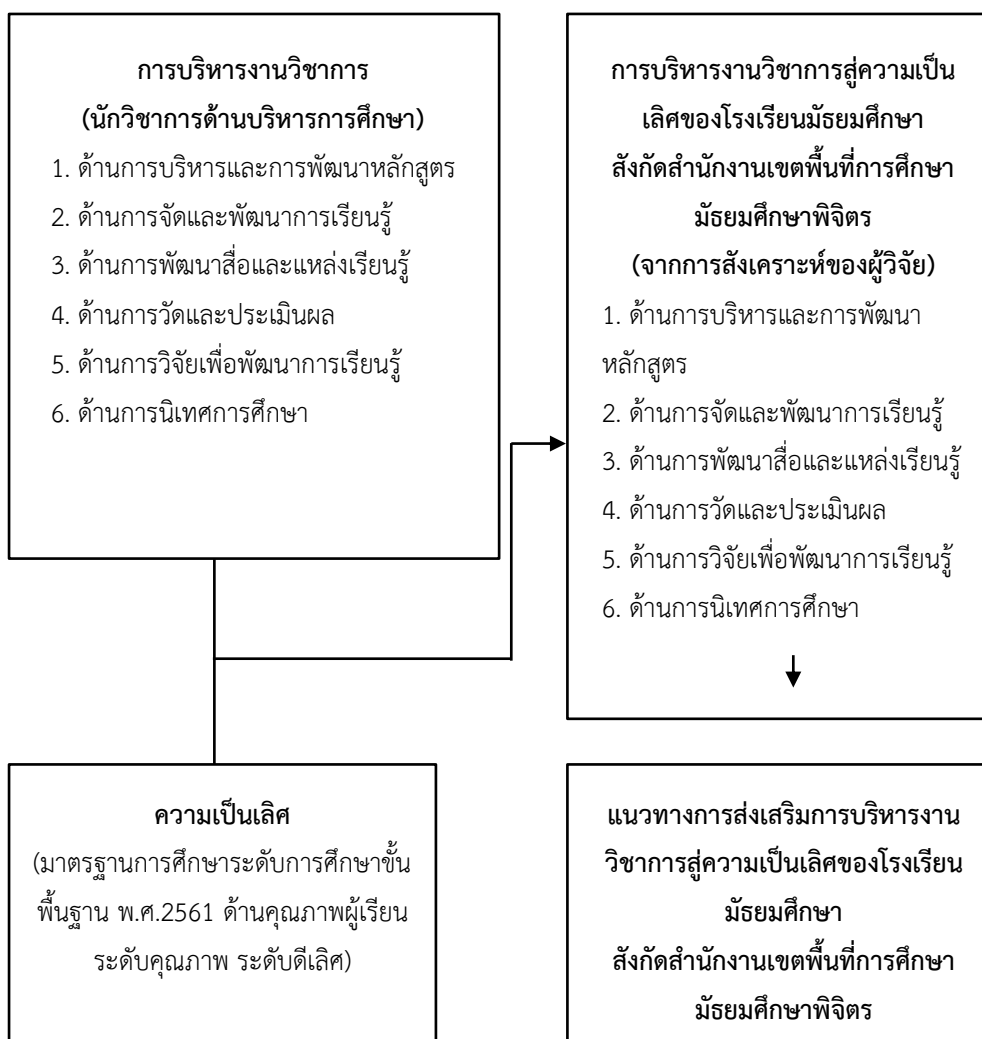
2. ความเป็นเลิศ คุณภาพผู้เรียนในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561 : 32) จำนวน 10 ตัวชี้วัด ดังนี้

- 2.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้

- 2.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม และนำไปใช้เผยแพร่
- 2.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม
- 2.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ
- 2.7 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้
- 2.8 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย
- 2.9 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 2.10 ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

3. การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสังเคราะห์ร่วมกับความเป็นเลิศ ซึ่งสามารถสรุปเป็นองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรได้ 6 ด้าน ดังนี้

- 3.1 ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร
- 3.2 ด้านการจัดและพัฒนาการเรียนรู้
- 3.3 ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้
- 3.4 ด้านการวัดและประเมินผล
- 3.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 3.6 ด้านการนิเทศการศึกษา

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวม

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ		
1	ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร	3.24	0.72	ปานกลาง	4.67	0.45	มากที่สุด	0.441	1
2	ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้	3.37	0.64	ปานกลาง	4.60	0.25	มากที่สุด	0.365	5
3	ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	3.37	0.70	ปานกลาง	4.63	0.48	มากที่สุด	0.374	4
4	ด้านการวัดและประเมินผล	3.34	0.83	ปานกลาง	4.59	0.53	มากที่สุด	0.374	4
5	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	3.22	0.74	ปานกลาง	4.53	0.55	มากที่สุด	0.407	3
6	ด้านการนิเทศการศึกษา	3.23	0.75	ปานกลาง	4.63	0.50	มากที่สุด	0.433	2
รวม		3.30	0.45	ปานกลาง	4.61	0.39	มากที่สุด	0.399	

จากตาราง 2 พบว่า ภาพรวมสภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.37$) และด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.37$) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.34$)

ภาพรวมสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.63$) และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.63$)

การประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวมเท่ากับ 0.399 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.441$) และด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{modified} = 0.365$)

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 18 แนวทาง แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงสรุปแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	แนวทางการส่งเสริม
1. ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร (ท่านคิดว่าการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลอย่างไร ให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 รวมถึงมาตรฐาน การศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ด้านคุณภาพผู้เรียน ในระดับยอดเยี่ยม)	1. สถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความรู้เดิมของผู้เรียน โดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ สมรรถนะ และการนำความรู้ไปใช้ได้จริงของผู้เรียนเป็นหลัก 2. สถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นเลิศทางวิชาการตามที่สถานศึกษากำหนด 3. สถานศึกษาควรกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และวิธีประเมิน เพื่อที่จะประเมินความสามารถในการปฏิบัติ การคิด และการสร้างชิ้นงานของตนเองได้
2. ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ (ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ให้สูงขึ้นกว่าค่า	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อทบทวนผลการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา โดยใช้รูปแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Peer Coaching) ทั้งภายในและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้มาสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สูงกว่าค่าเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนด

เป้าหมายของสถานศึกษา ควรมีวิธีการอย่างไร)	2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมหรือพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีสอดคล้องกับหลักการ KUSK ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ความเป็นสากล (Universal) 3) ทักษะชีวิต (Skills of life) และ 4) คุณธรรม (Kindness) 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนปรับปรุงคำอธิบายรายวิชาและตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียนให้สูงกว่าระดับประเทศ โดยเน้นการบูรณาการในระดับหลักสูตร (Curriculum Integration) ไปจนถึงบูรณาการการเรียนการสอน (Instructional Integration)
3. ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ (ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 รวมถึงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ให้สูงขึ้นควรมีวิธีการอย่างไร)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และนำมาวางแผนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้สูงขึ้นกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด โดยการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ร่วมกับกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีระบบสารสนเทศและเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนในสถานศึกษา 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการติดตามผลการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอน

การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	แนวทางทางการส่งเสริม
4. ด้านการวัดและประเมินผล (ท่านมีวิธีการติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนในการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 อย่างไร ต่อเนื่อง ได้อย่างไร)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ครูผู้สอนรายงานผลการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ก่อนที่จะทำการจัดการเรียนรู้ ในทุกๆ สัปดาห์ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ก่อนที่จะทำการจัดการเรียนรู้ ในทุกๆสัปดาห์ โดยใช้กระบวนการ PLC 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศภายในดำเนินการติดตามและประเมินการใช้เครื่องมือของครูผู้สอนในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการนิเทศชั้นเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนมาจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ ควรวิธีการอย่างไร)	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาพฤติกรรมหรือปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน จากบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อร่วมกันหาวิธีการแก้ไขหรือการพัฒนาด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนมากำหนดเป็นประเด็นท้าทายในการประเมิน Performance Appraisal (PA) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ ด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียน

6. ด้านการนิเทศการศึกษา

(ท่านคิดว่าการให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าค่าเป้าหมายสถานศึกษาหรืออยู่ในระดับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ด้านคุณภาพผู้เรียน ระดับยอดเยี่ยม ควรมีวิธีการอย่างไร)

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนด้วยกระบวนการ PLC “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional learning community) ร่วมกับกระบวนการนิเทศชั้นเรียน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและหลักสูตรการพัฒนาคุณภาพครูตามสมรรถนะ (Competency) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและกลุยุทธ์ของสถานศึกษา
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้ได้เข้าร่วมการอบรมหรือการพัฒนาตนเอง เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน (Core Competencies)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร ผลวิจัยพบว่า เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร เพราะหลักสูตรสถานศึกษาเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ.2551 และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 อีกทั้งต้องกำหนดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรม รวมถึงวิธีการวัดและประเมินให้ตรงกับความรู้และความสามารถของผู้เรียน โดยมีการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ (จิตติมา วรณศรี, 2557 : 29) ที่กล่าวว่า หลักสูตรเป็นพิมพ์เขียวของการพัฒนาผู้เรียน และแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามที่คาดหวังมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระความรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผล และยังสอดคล้องกับ (อนุพงษ์ คล่องการ และคณะ, 2563 : 42-60) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

1.2 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดและพัฒนการเรียนรู้ พบว่า เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้และมีการกำหนดให้ครูผู้สอนออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และให้มีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557 : 216) ที่กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูควรจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ผูกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการเรียนรู้ และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม และยังสอดคล้องกับ (มนรัตน์ แก้วเกิด และคณะ, 2564 : 66-78) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้

2. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร สามารถสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

2.1 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วย เครื่องมือที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นเลิศของผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตรสถานศึกษานั้น สถานศึกษายังขาดการวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษาเพื่อพิจารณามาตรฐาน ตัวชี้วัด และคุณลักษณะความเป็นเลิศของผู้เรียนอย่างชัดเจน จึงทำให้ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไม่มีความเหมาะสม ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อสามารถกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่มีความหลากหลายและมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นเลิศของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ (ขวัญชัย ช้วนนา, 2560 : 141) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นการจัดทำหลักสูตร โดยการปรับปรุงหรือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เหมาะสมและตอบสนองกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคมในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และยังสอดคล้องกับ (ชนพัทธ รัตนพันธ์, 2562 : 52) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทาง วิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัยตรัง พบว่า ปัจจัยนำเข้าของการบริหารสถานศึกษาสู่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านคุณลักษณะนักเรียน

ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้สอน ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้บริหาร ปัจจัยด้านงบประมาณ และ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่

2.2 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดและพัฒนารการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมหรือพัฒนางิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีสอดคล้องกับหลักการ KUSK ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ความเป็นสากล (Universal) 3) ทักษะชีวิต (Skills of life) และ 4) คุณธรรม (Kindness) ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก จึงทำให้คุณภาพผู้เรียนไม่เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 และมาตรฐานการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 ได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมหรือพัฒนางิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ความเป็นสากล ทักษะชีวิต และคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ (ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 : 157) ที่กล่าวว่า การจัดและพัฒนารการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ดำเนินการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตรงตามมาตรฐานการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 โดยมีการนิเทศ ติดตาม การประเมินผลจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ (สนธิ สถาพร, 2559 : 362-377) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.3 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และนำมาวางแผนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้สูงขึ้นกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด โดยการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ร่วมกับกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ทั้งนี้เนื่องจากใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ของครูผู้สอนขาดการวางแผนก่อนนำไปใช้ จึงทำให้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไม่เป็นไปตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหรือส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคลและนำมาวางแผนก่อนการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ด้วยกระบวนการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งสอดคล้องกับ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553 : 208) ที่กล่าวว่า งานสื่อการสอนเป็นงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีในสถานศึกษา โดยเป็นการบริการ

ด้านวัสดุเครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงงานด้านการวางแผน การผลิต การทดลองใช้ การประเมินผล วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และยังสอดคล้องกับ (เสาวภา นิสม์โกมล, 2558 : 171) ได้ทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี

2.4 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางและมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ก่อนที่จะทำการจัดการเรียนรู้ ในทุกๆสัปดาห์ โดยใช้กระบวนการ PLC ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเครื่องมือของครูผู้สอนที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ได้รับการตรวจสอบถึงความเหมาะสม จึงทำให้ไม่สามารถวัดระดับความรู้ ทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามสภาพจริงของผู้เรียนได้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้กลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำเอาข้อมูลที่ได้มาร่วมวิเคราะห์และวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการ PLC ซึ่งสอดคล้องกับ (ชาตรี มณีโกศล, 2560 : 164) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้พิจารณาว่านักเรียนแต่ละคนนั้นมีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลที่เกิดจากการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยวิธีการและรูปแบบการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปประเมิน วิเคราะห์และตีความ และยังสอดคล้องกับ (ปิยพันธ์ ศิริรักษ์ และคณะ, 2563 : 314-325) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

2.5 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนมากำหนดเป็นประเด็นท้าทายในการประเมิน Performance Appraisal (PA) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนขาดความตระหนักและการให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างจริงจัง จึงทำให้ผลการทดสอบของผู้เรียนทั้งระดับห้องเรียน ระดับเขต และระดับชาติ ไม่

เป็นไปตามคำเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ดังนั้นเพื่อให้ปัญหาของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้รับการแก้ไข หรือการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำปัญหาและสภาพของผู้เรียนมาแก้ไขหรือพัฒนา ด้วยการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และนำมากำหนดเป็นประเด็นท้าทายในการประเมิน Performance Appraisal (PA) ซึ่งสอดคล้องกับ (สุวิมล ว่องวานิช, 2560 : 21) ที่กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุง การเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ใน ชีวิตประจำวันของตนเอง ให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสนิเทศ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของครูและนักเรียน และยัง สอดคล้องกับ (อารีรัตน์ ศรีชมพู, 2559 : 33-49) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์สูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา

2.6 แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือและแนะนำครูผู้สอนในการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะของผู้เรียนด้วยกระบวนการ PLC “ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ” (Professional learning community) ร่วมกับกระบวนการนิเทศชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผล การจัดการเรียนรู้ของครูไม่เป็นไปตามคำเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนด จึงทำให้ครูขาดความเชื่อมั่นต่อ ตนเองในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกระบวนการ PLC “ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ” (Professional learning community) และกระบวนการนิเทศ มาใช้เพื่อช่วยเหลือครูและแนะนำ ครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ (จรรณี เก้าเอี้ยน, 2557 : 15-16) ที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุง วิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคน เกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง และยังสอดคล้อง กับ (จิรวัดน์ ภูอาบทอง และคณะ, 2564 : 31-42) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษาเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการ บริหารและพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ควรนำผลการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร ควรมีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องและตรงกับความต้องการจำเป็น

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ควรนำผลการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา และหลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2. ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะ

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: เมธีทิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ขวัญชัย ช้วน. (2560). *ปรัชญาและการพัฒนาหลักสูตร*. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- จรูญ แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- จิณณญาพัจน์ โคตรหลักคำ. (2558). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิรวรรณ ภูอาบทอง และคณะ. (2564). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 40 (3), 31-42.

- ชนพัทธ์ รัตนพันธ์. (2562). การบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์
จุฬารณราชวิทยาลัยตราง. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชาตรี มณีโกศล. (2560). พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่.
- ธัญญลักษณ์ ภาภูมิ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพมหานคร: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปิยพันธ์ ศิริรักษ์ และคณะ. (2563). การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์. 7
(2), 314-325.
- มนรัตน์ แก้วเกิด และคณะ. (2564). ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัล. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม. 15 (1), 76-78.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: เทมการพิมพ์.
- สนธิ สถาพร. (2559). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วารสารศิลปการ
ศึกษาศาสตร์วิจัย. 8 (1), 362-377.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ. อุบลราชธานี: อุบล
กิจออฟเซตการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. (2563). ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา ประจำปีการศึกษา
2563. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://1th.me/2H67V>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด
การศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนด
หลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. (พิมพ์ครั้งที่
2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). รายงานการวิเคราะห์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้รองรับการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://1th.me/IhVSk>
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2560). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภา นิสกโกมล. (2558). *กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาพลเมืองคุณภาพ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุพงษ์ คล่องการ และคณะ. (2563). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียน. *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*. 3 (2), 42-60.
- อารีรัตน์ ศรีชมภู. (2559). ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*. 11 (2), 33-49.